

Spm. nr. S 5286

Til økonomi- og erhvervsministeren (2/9 04) af:
Tove Videbæk (KD):

»Er der – med henvisning til udvalgsbilag, Folketingets Boligudvalg alm. del – bilag 410 – efter ministerens vurdering nogen mulighed for, at en privat entreprenør kan undgå at betale for eventuelle arkæologiske udgravninger, eller vil ministeren alternativt overveje en lovændring således, at det økonomiske ansvar for arkæologiske udgravninger ikke fremover fortsat skal ligge hos den enkelte private jordejer?«

Begrundelse

Spørgeren har modtaget en henvendelse fra en privat entreprenør (omdelt i Boligudvalget, alm. del. – bilag 410), som har købt en grund med henblik på udstykning til parcelhusgrunde. Imidlertid er entreprenøren efter købet blevet opmærksom på, at virksomheden selv skal afholde udgifterne i forbindelse med en eventuel arkæologisk udgravning af grunden, jf. museumsloven § 26, stk. 2. Denne lovbestemmelse forekommer spørgeren uhensigtsmæssig af to grunde. For det første kan det – pga. bestemmelsen – være forbundet med meget store ekstrakomkostninger at påbegynde et nyt byggeri for en privat entreprenør. Denne eventuelle ekstrakomkostning vil efter al sandsynlighed medvirke til stor forsigtighed i forbindelse med fremtidige byggerier til skade for den økonomiske vækst og beskæftigelsen. For det andet kan det bestemt ikke udelukkes, at ellers interessante arkæologiske udgravningssteder ikke bliver udforsket, fordi private entreprenører af økonomiske hensyn undlader at indberette arkæologiske fund til myndighederne. Dette problem er bl.a. omtalt i en artikel bragt i Kristeligt Dagblad den 16. juli 2004, hvori det blandt andet hedder, at: »Flere arkæologiske museer frygter, at arkæologiske fund ignoreres, fordi det økonomiske ansvar for udgravningerne ligger hos private byggherrer«.

Svar (13/9 04)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Spørgsmålet vedrører museumsloven, som hører under kulturministerens ressort. Jeg har der-

for anmodet Kulturministeriet om et bidrag til besvarelsen.

Jeg vil vende tilbage med en endelig besvarelse, så snart bidraget fra Kulturministeriet foreligger.

Supplerende svar (16/9 04)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Som jeg oplyste i min foreløbige besvarelse af spørgsmålet, hører museumsloven under kulturministerens ressort, og min endelige besvarelse af spørgsmålet har derfor afventet kulturministerens bidrag til besvarelsen.

Dette bidrag foreligger nu, og kulturministeren oplyser følgende:

»Jeg har forelagt forespørgslen Kulturarvsstyrelsen, som varetager området for arkæologiske undersøgelser.

Den 1. januar 2003 trådte de nye bestemmelser i museumsloven om arkæologiske undersøgelser i kraft. De pålægger borgere og erhvervsfolk at betale udgifterne til museernes arkæologiske undersøgelser i forbindelse med museernes arkæologiske undersøgelser i forbindelse med byggeri, råstofindvinding og andet jordarbejde. Dog afholdes udgiften af Kulturministeriet, hvis årsagen til undersøgelsen er almindelig landbrugsdyrkning og skovdrift samt erosion. Museumslovens bestemmelser om betaling af arkæologiske undersøgelser er den måde, de fleste europæiske lande har valgt at finansiere arkæologiske undersøgelser på.

Formålet med omlægningen er, at der i tilknytning til såvel offentlige som private jordarbejder blev etableret et økonomisk incitament for den anlægsansvarlige til at inddrage museerne så tidligt som muligt i anlægsprocessen. En tidlig inddragelse af den arkæologiske ekspertise i planlægningen af et anlægs- eller jordarbejde vil medvirke til at sikre, at eventuelle fortidsminder kan bevares i jorden uden at blive berørt af arbejdet. Samtidig kunne antallet af standsninger af igangværende jordarbejder, fordi man stødte på fortidsminder, mindskes.

En bygherre kan anmode et statsanerkendt museum om en udtalelse om risikoen for at ødelægge væsentlige fortidsminder ved et planlagt jordarbejde. Museet vil basere sin udtalelse på enten en allerede eksisterende viden eller en forundersøgelse. Ordningen er frivillig, og bygher-